

SOVA-päivitys TR4 kokous

Tiina Piironen, Janne Heliölä
Suomen ympäristökeskus (Syke)
19.1.2026

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

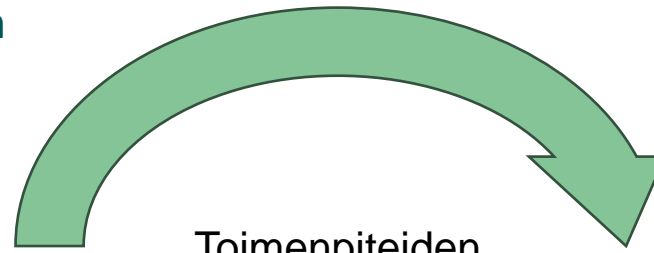
Esityksen sisältö

1. SOVA-kortti ja arvioinnin taustoitus
2. Havaintoja ja keskustelua TR4 SOVA-korteista

SOVA kytkeytyy tiiviisti
ennallistamissuunnitelman toimenpiteiden
laatimiseen

SOVAn ja ennallistamissuunnitelman
laatimisen aikataulut ovat yhtenevät

Teemaryhmien täyttämät
toimenpidekortit luovat pohjan
SOVAlle

Toimenpiteiden
kehittäminen

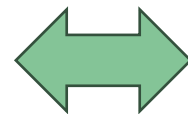
Teemaryhmä 1

Teemaryhmä 2

Teemaryhmä 3

Teemaryhmä 4

Teemaryhmä 5

Toimenpidekortti
Toimenpiteen kuvailu
Toimenpiteen
vaikutusten arviointi

Kansallinen
ennallistamis-
suunnitelma
C-osa

SOVA
ympäristöseloste

Hylätyt toimenpiteet

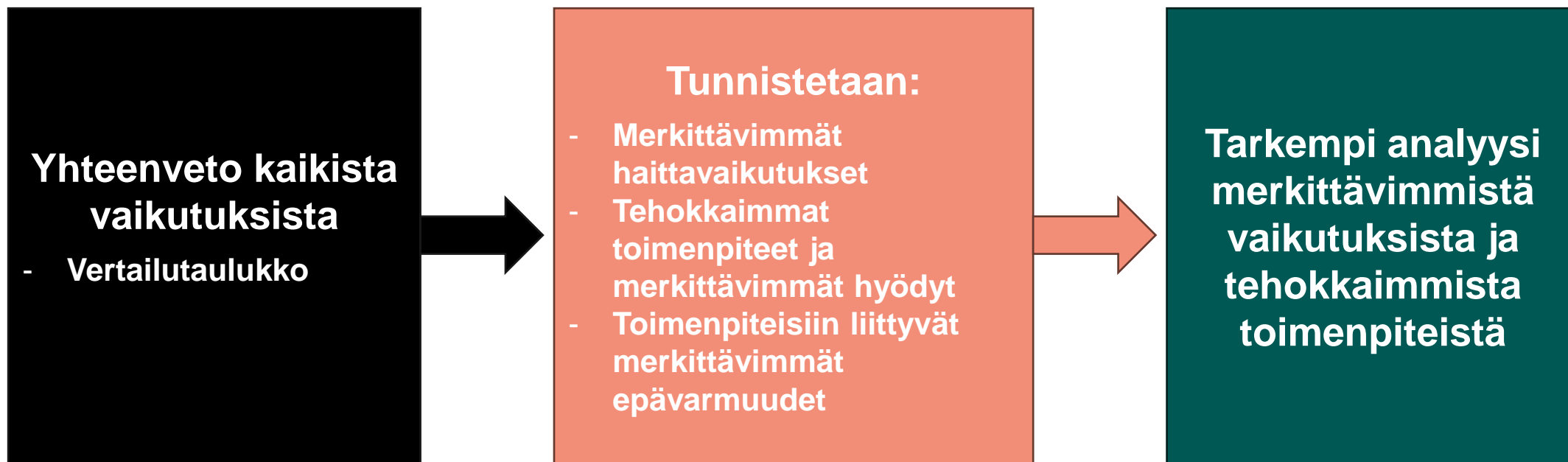

SOVA-kortti

Ympäristöministeriö ja Syke laativat toimenpidekorttipohjan eli SOVA-kortin toimenpiteiden vaikutusten tunnistamiseen ja arviointiin, johon kootaan:

- Suunnitelmalomakkeen (formaatin) C-osan edellyttämiä tietoja ja kuvailu jokaisesta toimenpiteestä
- SOVAn mukaiset arviot toimenpiteiden ympäristövaikutuksista ja muista arvioitavista vaikutuksista
- Huom. käytetään kortin 2. versiota (29.9.2025)
- SOVA-kortin täyttöohjeet (3.12.2025)

Merkittävien vaikutusten ja tehokkaiden toimenpiteiden tunnistamisprosessi

Sanallisten arvioiden
laajempi hyödyntäminen

verrattavissa MYTTEHO –hankkeen arviointiin

Toimenpide	Yleisarvio				Vesistö ja maaperän kasvukunto					Ilmasto		Luonnon monimuotoisuus					
	Vesien suojeleminen	Maaperän kasvukunto	Ilmastonsuojelu	Luonnon monimuotoisuus	Typpiormitus	Liukoinen fosfori	Maan rakenne	Orgaaninen aines	Erosio	CO2	N2O	Putkilokasvit	Pölyttäjät	Petosekärangattomat	Linnut	Maaperäeläimet	Riistaeläimet
TOIMENPIDE																	
Ravinteiden tasapainoinen käyttö																	
-suojakaistat	+++	++++	+++	++	4	-2	2	1	4	1	4	++	++	+++	++	++	++
• Peltokasvit	++	0	++	0	3	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
• Puutarhakasvit	+	0	+	0	2	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Lietelannan sijoittaminen peltoon	+	0	+	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen	++	+	+	0	2	3	0	1	0	1	1	0	0	0	0	++	0
Säätösäiläoitus	+	+	+	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	+	0
Säätökastelu, kuivatusvesien kierrätys	+	+	+	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Ympäristöhoitomenetelmät																	
• Monivuotiset ympäristöhoitomenetelmät	+++	++++	++++	++	4	-2	2	1	4	3	4	+	++	++	++	+++	+
• Suoja- ja vyöhykemenetelmät	+++	++++	+++	+++	4	-1	2	1	4	1	4	++	++	+++	+++	+++	++
• Luonnonhoitopellomenetelmät	+++	++++	+++	+++	4	-2	2	1	4	1	4	+++	+++	+++	+++	+++	++
Peltoluonnon monimuotoisuus																	
• Viherlannoitusmenetelmät	+	++	+	++	1	0	1	1	1	1	1	0	++	++	++	++	+
• Kerääjäkasvit	+	+	+	+	3	0	0	1	1	1	2	0	+	0	0	++	++
• Saneerauskasvit	+	+	+	+	0	0	1	1	0	1	0	0	+	0	0	+	0
• Monimuotoisuuspellot (yleensä)	+	+	+	+++	2	-1	0	0	2	0	2	++	+++	++	+++	++	+++
-riistapellot	+	+	+	++	2	-1	0	0	2	0	2	+	++	++	+++	++	++++
-maisemapellot	+	+	+	++	2	-1	0	0	2	0	2	+	++++	++	++	++	++
-niittyellot	+	+	+	+++	2	-1	0	0	2	0	2	+++	++++	+++	+++	+++	++
Orgaanisen kateen käyttö (1-vuotiset kasvit)	+	+	+	+	0	0	0	1	1	1	0	0	0	+	0	++	0
Orgaanisen kateen käyttö (monivuotiset kasvit)	+	++	+	+	1	0	0	1	2	1	1	0	0	+	0	++	0
Puutarhakasvien ja puutarhain kasvien suojeleminen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Peltolajien talvikaikkeen kasvipeitteisyys (yleensä)	+	+	+	++	2	-1	0	0	1	0	2	++	++	++	+++	+++	++
• 20 % (voi koostua jopa kokonaan kevytmuokattua)	0	+	0	+	1	-1	0	0	1	0	1	+	+	+	++	+	+
• 40 % (ainakin puolet muuta kuin kevytmuokattua)	+	+	+	++	2	-1	0	0	1	0	2	++	++	++	+++	+++	++
• 60 % (ainakin puolet muuta kuin kevytmuokattua)	+	++	+	++	2	-2	0	0	2	0	2	++	++	++	+++	+++	++
• 80 % (ainakin puolet muuta kuin kevytmuokattua)	+	+++	+	++	2	-3	1	1	3	1	2	++	++	++	+++	+++	++
YMPÄRISTÖSOPIMUS																	
Kosteikon hoito	+	+	+	+++	1	0	0	0	1	0	1	+++	++	+++	++++	X	++++
Monimuotoisuuden ja maiseman hoito (MoMa)	0	0	0	++++	0	1	0	0	0	0	0	++++	++++	++++	++++	+++	+++
Kurki-, hanhi- ja joutsenpellot	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+	+++	+	++

Yhteenvetotaulukko toimenpiteiden vaikutuksista – Esimerkki

Erittäin myönteinen vaikutus	++
Myönteinen vaikutus	+
Ei vaikutusta	0
Kielteinen vaikutus	-
Erittäin kielteinen vaikutus	--
Ei tietoa/vaikea arvioida	?
Sekä myönt. että kielt. vaikutuksia	+/-

	Toimenpide 1	Toimenpide 2	Toimenpide 3	Toimenpide 4	Toimenpide 5	Toimenpide 6	Toimenpide 7	Toimenpide 8	Toimenpide 9	Toimenpide 10	Toimenpide 11	Toimenpide 12	Toimenpide 13	Toimenpide 14	Toimenpide 15	Toimenpide 16	Toimenpide 17	Toimenpide 18	Toimenpide 19	
Osa 2. Toimenpiteen vaikutukset																				
Vaikutuksen suunta ja arvioitu merkittävyys																				
Luonto- ja ympäristövaikutukset																				
Kosteikot (sisältäen suot)	+	0	+	+	+	0	+	+	+	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+	
Metsäluonto	+	+	+	++	++	++	+	++	+	++	++	++	++	+	++	+	++	+	++	+
Maatalous-ympäristöt (sis. niityt ja perinnebiotoopit)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaupunki-ympäristöt	0	+	0	+	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0
Muut maaekosysteemit (sis. dyynit, kalliot, rantaluonto, tunturit,	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sisävedet (vakavedet)	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Virtavedet	0	+	0	+	+	0	+	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Meri	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pölyttäjät	0	+	0	+	+	+	+	+	0	+	0	0	+	0	0	0	0	0	0	+
Maaperä	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+	+	+	0	0	0	+	0	+	+	0
Pohjavedet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	++	0	0	0	0
Ilmasto																				
Hillintä	0	0	+	+	+	0	0	0	0	+	0	+	0	0	0	+	++	0	0	0
Sopeutuminen	+	+	0	+	+	0	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	+	+	0
Ihmisten terveys ja elinolut																				
Meluvaikutukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
Ilmanlaatu	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0	+	0	0	0
Elinolut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viihtyvyys	0	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+/-	++	+	+	0	+	0	++	0	+	0
Virkistysalueet	0	+	+	+/-	0	+	+	0	+	+/-	++	+	+	0	+	0	++	0	+	0
Yhdyskunnat																				
Yhdyskuntarakenne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Maisema	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+/-	++	+	++	0	+	+	+	+	+	0
Rakennettu ympäristö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kulttuuriperintö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alueiden elinvoimaisuus	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0

3. Havaintoja toimenpiteiden arvioitavuudesta

- Jokaisella ”kuokkatoimenpiteellä” pitäisi olla ohjauskeino, jolla toimijat saadaan toteuttamaan toimenpide
- Passiivissa olevat toimenpiteet tulisi pyrkiä muuttamaan sellaiseen muotoon, josta ilmenee kuka (ja millä keinoin) toimenpide toteutetaan
- Toimenpiteiden pitäisi olla täsmällisiä ja ilmaista, kuinka suureen / millaisen suuruusluokan muutokseen niillä pyritään (vrt. esim. vähennetään, parannetaan)
- Toimenpiteiden termien pitäisi olla selkeitä tai ne tulisi määritellä (esim. liiallinen, tarpeeton, jne.)
  - Muutoin arviointi jää yleispiirteiseksi
  - Voidaan arvioida vaikutuksen suuntaa mutta ei suuruutta
  - Toimenpiteen vaikuttavuutta on vaikeaa arvioida
  - Vaikutusten kohdentumista on vaikeaa arvioida

3. Havaintoja toimenpiteiden arvioitavuudesta

- Lisäksi arviointia tukisi, jos
  - Toimenpiteiden valinta perustellaan selkeästi
  - Toimenpiteen ja laajemman tavoitteen välinen yhteys selkeytetään

Kiitokset

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute